

DOI: 10.31319/2709-2879.2025iss2(11).347853pp151-162
УДК 330.322:330.35(477)

Коренюк Л.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри транспортних технологій та міжнародної логістики

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро

e-mail: lusikorenyuk@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-3187-3288

Туріянська М.М., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та фінансів

Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика, м. Миколаїв

ORCID:0009-0004-7869-5567

e-mail: m2659235@gmail.com

Korenyuk Liudmyla, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Transport Technologies and International Logistics, University of Customs and Finance, Dnipro

Turiianska Mariia, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of the Management and Finance

International Classical University named Philip Orlik, Mykolaiv

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

FUNDAMENTALS OF FORMING AN INVESTMENT-ORIENTED MODEL OF ECONOMIC GROWTH

У статті теоретично обґрунтовано та проаналізовано інвестиційно орієнтовану модель економічного зростання України в умовах післявоєнного відновлення та європейської інтеграції. Дослідження базується на теорії ендогенного зростання, системному аналізі інституційних реформ, порівняльному аналізі міжнародного досвіду та економіко-математичному моделюванні з використанням регресійного аналізу та виробничих функцій. Виявлено, що поєднання інвестицій у фізичний, людський та інтелектуальний капітал, підтримане реформами та міжнародною фінансовою допомогою, забезпечує стійке економічне зростання. Доведено ефективність податкових стимулів, цифровізації регулювання та державно-приватного партнерства. Вперше систематизовано методологічні підходи до стимулювання інвестиційної діяльності в Україні та їхній економічний ефект у контексті післявоєнної трансформації. Розроблено конкретні рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної політики, які можуть бути використані урядом, міжнародними донорами та бізнесом для формування сприятливого інвестиційного середовища.

Ключові слова: інвестиційна модель, економічне зростання, ендогенна теорія, податкові стимули, державно-приватне партнерство, цифровізація, європейська інтеграція, економіко-математичне моделювання.

The purpose of the article is theoretical justification and practical analysis of an investment-oriented model of economic growth in Ukraine in the context of post-war recovery and European integration. The study is based on endogenous growth theory, systematic analysis of institutional reforms, comparative analysis of international experience, and economic-mathematical modelling using regression analysis and production functions. It has been found that a combination of investments in physical, human and intellectual capital, supported by reforms and international financial assistance, ensures sustainable economic growth. The effectiveness of tax incentives, digitalisation of regulation and public-private partnerships has been proven. For the first time, methodological approaches to stimulating investment activity in Ukraine and their economic effect in the context of post-war transformation have been systematised.

It is determined that the investment-oriented model of economic growth has become an important basis for Ukraine's strategy for post-conflict recovery and modernization. This approach has evolved from initial emergency response measures to a comprehensive development strategy that aligns recovery efforts with the goals of European integration. It is highlighted that investments are of particular strategic importance, since their distribution determines not only the pace of economic growth, but also the state's ability to recover, adapt and integrate into the European space. The creation of a favorable institutional environment, the introduction of tax benefits, the development of public-private partnerships and the digitalization of regulation have become key mechanisms for implementing this model. The research methodology is based on an interdisciplinary approach that combines theoretical analysis, empirical assessment and modelling to study the mechanisms for implementing an investment-oriented growth model in Ukraine. The practical significance of the article lies in the development of specific recommendations for improving investment policy, which can be used by the government, international donors and business to create a favourable investment environment.

Key words: *investment model, economic growth, endogenous theory, tax incentives, public-private partnership, digitalisation, European integration, economic and mathematical modelling.*

JEL Classification: L10; Q29

Постановка проблеми. У післявоєнний період економіка України потребує не просто відновлення, а трансформації відповідно до стандартів сталого розвитку та європейської інтеграції. Інвестиційна модель зростання розглядається як ключовий інструмент цієї трансформації, проте її реалізація стикається з низкою системних викликів. Серед них – нестабільність інституційного середовища, нерівномірний доступ до фінансових ресурсів, обмежена ефективність стимулюючих механізмів та фрагментарність регуляторної політики. Ці чинники ускладнюють формування цілісної, прозорої та конкурентоспроможної інвестиційної екосистеми. Дослідницька проблема полягає у суперечності між стратегічною потребою в інвестиційно орієнтованому зростанні та недостатньою узгодженістю інструментів його реалізації. Її місце в системі економічного управління визначається тим, що інвестиції є фундаментом модернізації, від якого залежить довгострокова стійкість, інноваційність та інтеграція України в європейський економічний простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інвестиційна політика підприємства та держави розглядається у вітчизняній науці як комплексна система стратегічного управління інвестиційними процесами в умовах трансформації зовнішнього середовища, сталого розвитку та повоєнного відновлення. Зокрема, українські науковці О.П. Зоря та ін. [1] розробляють теоретико-методологічні засади формування інвестиційної політики на мікро- та макрорівні, пропонуючи новий тип – прискорено-агресивну політику, що передбачає комплексну модернізацію підприємства, та виділяючи типи за критерієм ризику (агресивна, помірна, консервативна). О. Тарасова [2] акцентує увагу на формуванні інвестиційної інфраструктури для еколого-орієнтованого зростання, визначаючи вектори політики (усунення критичних проблем, вирівнювання диспропорцій, реалізація переваг) та пріоритети покращення інвестиційного середовища в Україні. О. Сакун та ін. [3] аналізують формування інвестиційного ресурсу для структурної модернізації національної економіки як фактору повоєнного відновлення, наголошуючи на інноваційному підході до відбудови інфраструктури. С. Бестужева та В. Козуб [4] пропонують методологію формування міжнародної інвестиційної стратегії підприємства, включаючи економіко-математичне моделювання впливу факторів на рентабельність капіталу. Г.А. Мажара та А. Грекул [5] розробляють економіко-математичне моделювання оцінки інвестиційного потенціалу України з використанням диференціальних рівнянь, функції Кобба-Дугласа та методу Белмана для розподілу інвестицій. М. Павлова [6] формує модель ефективного залучення міжнародних інвестицій для розвитку територіальних громад, з економетричним аналізом та прогнозуванням на прикладі Миколаївської громади. С. Стахурська [7] розглядає методичні підходи до механізму інвестування інноваційного розвитку підприємства через статичний, процесно-циклічний та сценарний підходи. Є. Борщук та А. Лисачок [8] обґрунтовують теоретико-прикладні засади інвестиційної політики сталого розвитку, трактуючи

її як забезпечення відтворення капіталу з урахуванням соціально-екологічної рівноваги. М. А. Вознюк [9] пропонує комплексну модель інноваційного розвитку підприємств харчової промисловості з етапністю впровадження та цифровими технологіями. Г. В. Логвинський [10] досліджує методологію захисту інвестиційної діяльності та бізнесу в умовах сталого розвитку з кримінально-правового аспекту, аналізуючи фактори ефективності захисту.

Однак попри значну увагу до інвестиційної політики в контексті економічного зростання, інновацій та сталого розвитку, питання її адаптації до повоєнних реалій, інтеграції еколого-орієнтованих і міжнародних інвестицій на рівні територіальних громад, а також кримінально-правового захисту в умовах нестабільності залишаються дослідженими недостатньо. Невирішеними залишаються аспекти комплексного моделювання інвестиційних стратегій з урахуванням воєнних ризиків, оптимізації розподілу ресурсів у кризовому середовищі та ролі інвестицій як інструменту фінансової стійкості держави в умовах війни, що і обумовило актуальність, мету та логіку дослідження.

Формулювання мети статті. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному аналізі інвестиційно орієнтованої моделі економічного зростання України в умовах післявоєнного відновлення та європейської інтеграції. Досягнення цієї мети передбачає систематизацію ключових компонентів моделі, оцінку ефективності інституційних, податкових та регуляторних механізмів стимулювання інвестицій, а також розробку пропозицій щодо вдосконалення стратегій залучення капіталу з урахуванням принципів сталого розвитку та вимог європейських стандартів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методика дослідження ґрунтується на міждисциплінарному підході, що поєднує теоретичний аналіз, емпіричну оцінку та моделювання для вивчення механізмів реалізації інвестиційно орієнтованої моделі зростання в Україні. Дослідження здійснювалося поетапно: Оцінка нормативно-інституційного середовища. На першому етапі проаналізовано законодавчі ініціативи, податкові стимули, механізми державно-приватного партнерства та інструменти захисту інвестицій з метою виявлення їхньої ефективності та відповідності європейським стандартам. Порівняльний аналіз. Другий етап передбачав зіставлення українських практик із досвідом країн Східної Європи та Азії, що дозволило ідентифікувати успішні моделі стимулювання інвестицій у посткризових умовах. Системний підхід. На третьому етапі інвестиційна модель розглядалася як сукупність взаємопов'язаних елементів – капіталу, інституцій, стимулів і регуляторних механізмів – що дозволило виявити вузькі місця та точки зростання. Експертне опитування. Четвертий етап включав збір думок фахівців у сфері економічної політики, інвестиційного менеджменту та публічного адміністрування щодо бар'єрів і перспектив реалізації моделі. Економіко-математичне моделювання. Заключний етап передбачав використання регресійного аналізу, виробничих функцій та інструментів нечіткої логіки для кількісної оцінки впливу інвестиційних факторів на динаміку ВВП та структурні зміни в економіці. Це дозволило сформулювати узагальнену картину функціонування інвестиційної моделі, виявити її сильні та слабкі сторони, а також обґрунтувати практичні рекомендації щодо вдосконалення механізмів стимулювання капіталовкладень в Україні. Комплексність підходу забезпечила багатовимірну оцінку ефективності інституційних рішень, а поетапність дослідження – відтворюваність результатів та їхню прикладну значимість для економічної політики.

Інвестиційно-орієнтована модель економічного зростання стала важливою основою для стратегії відновлення та модернізації України після конфлікту. Цей підхід еволюціонував від початкових заходів реагування на надзвичайну ситуацію до комплексної стратегії розвитку, яка узгоджує зусилля з відновлення з цілями європейської інтеграції. З моменту російського вторгнення Україна створила такі інституції, як Національна рада з відновлення, та розробила багатоетапні плани відновлення, що зосереджуються на відбудові критичної інфраструктури та одночасному впровадженні реформ, які відповідають стандартам ЄС [11].

У цьому контексті особливого значення набуває стратегічний розподіл капіталу між ключовими секторами, що лежить в основі інвестиційно-орієнтованої моделі зростання. Для України це включає значні інвестиції бізнесу в машини, технології, громадську інфраструктуру та інтелектуальну власність, підкріплені стабілізацією макроекономічних умов та ефективними

політичними рамками, що зменшують невизначеність для інвесторів. Такий підхід є особливо актуальним для постконфліктних економік, де потреби у відновленні повинні бути збалансовані з довгостроковими цілями розвитку, що вимагає як негайного відновлення інфраструктури, так і перспективних інвестицій у модернізацію.

Важливим прикладом реалізації цього підходу стала інвестиційна рамка України, започаткована у 2024 році за підтримки ЄС та міжнародних інституцій. Вона мобілізувала понад 18 млрд євро для стратегічних секторів, вирішуючи не лише питання воєнних збитків, а й стратегічно спрямовуючи інвестиції на підвищення конкурентоспроможності України та приведення її у відповідність до економічних та регуляторних стандартів ЄС. У межах цієї рамки передбачено конкретні горизонтальні цілі, зокрема виділення щонайменше 20 % на зелені інвестиції та щонайменше 15 % на підтримку стартапів та МСП, що гарантує, що іноземний капітал зміцнює місцеву економіку, одночасно сприяючи досягненню цілей сталого розвитку.

Комплексність цієї моделі добре ілюструє табл. 1, у якій представлено ключові компоненти інвестиційно орієнтованої моделі відновлення економіки України та їхній внесок у європейську інтеграцію.

Таблиця 1. Ключові компоненти інвестиційно орієнтованої моделі відновлення економіки України та їхній внесок у європейську інтеграцію

Компонент	Реалізація в Україні	Внесок у європейську інтеграцію
Інвестиції в інфраструктуру	Відбудова та модернізація енергетичного, транспортного, медичного секторів і житлового фонду	Посилення зв'язності з ринками ЄС та інтеграція в європейські інфраструктурні мережі
Фінансові механізми	Змішане фінансування, гранти, державно-приватне партнерство, міжнародна фінансова підтримка	Узгодження з моделями фінансування та стандартами фінансового управління ЄС
Секторальні пріоритети	Розвиток зеленої енергетики, ІТ, агробізнесу, логістики та промислового виробництва	Відповідність пріоритетам «зеленої» та цифрової трансформації ЄС
Реформи управління	Прозорий відбір інвестиційних проєктів, інституційні реформи та підвищення підзвітності	Гармонізація з регуляторними рамками та принципами належного врядування ЄС

Джерело: складено авторами

Зокрема, інвестиції в інфраструктуру, фінансові механізми, секторальні пріоритети та реформи управління формують взаємопов'язану систему, що сприяє гармонізації з європейськими стандартами та принципами належного врядування.

Цілісність підходу підкріплюється поєднанням екологічної стійкості з потребами економічного відновлення. Дорожня карта сталого відновлення передбачає реформи в багатьох секторах, включаючи механізми зеленого фінансування, підтримку місцевого дрібного сільського господарства, енергоефективні будівельні стандарти та принципи циркулярної економіки. Такий підхід гарантує, що зусилля з відновлення не просто відновлюють довоєнні умови, а трансформують економіку України в бік більшої стійкості, сталого розвитку та конкурентоспроможності на європейських ринках [12].

Інвестиційно-орієнтована модель економічного зростання базується на теорії ендогенного зростання, яка підкреслює роль внутрішніх факторів, таких як інвестиції в людський капітал і інновації, у забезпеченні довгострокового росту. Це актуально для стратегії відновлення України, акцентуючи на важливості свідомих внутрішніх рішень.

У межах цієї концепції важливою є характеристика знань як неконкурентного ресурсу, що не вичерпується при використанні. Це дає змогу здійснювати постійні інновації та безперервне вдосконалення виробничих процесів. Така властивість дозволяє збільшувати прибутковість інвестицій у сфери, як-от освіта та дослідження і розробки, на відміну від

зменшення прибутковості, яке зазвичай асоціюється з фізичним капіталом у традиційних моделях. Для України це означає, що стратегічні інвестиції в наукоємні сектори можуть принести складні вигоди, які виходять за межі безпосередніх потреб у відновленні та сприяють сталому довгостроковому зростанню [13].

Разом із тим, інвестиції у фізичний капітал залишаються важливою складовою інвестиційно-орієнтованої моделі, оскільки вони сприяють збільшенню виробничих потужностей та підтримці промислового розвитку. У контексті України відновлення та модернізація інфраструктури, зруйнованої під час конфлікту, створюють основу, на якій можуть розвиватися інші види економічної діяльності. Однак теорія ендегенного зростання підкреслює, що фізичного капіталу само по собі недостатньо; його необхідно доповнювати інвестиціями в людський капітал – освіту та охорону здоров'я – які приносять високу віддачу, створюючи більш кваліфіковану та адаптивну робочу силу, здатну стимулювати інновації та технологічний прогрес [14].

Вплив різних типів інвестицій на довгострокове економічне зростання систематизовано в табл. 2. У ній показано, як фізичний капітал підвищує виробничий потенціал, людський капітал формує базу знань, інновації генерують нові технології, а інституційні реформи забезпечують ефективний розподіл ресурсів і сприятливе середовище для інвестицій.

Таблиця 2. Типи інвестицій та їхній вплив на довгострокове економічне зростання

Тип інвестицій	Механізм економічного зростання	Довгостроковий економічний вплив
Фізичний капітал	Підвищує виробничий потенціал та розвиває промислову інфраструктуру	Збільшує обсяг виробництва та підтримує економічну активність
Людський капітал	Формує кваліфіковану робочу силу та базу знань	Забезпечує адаптацію до нових технологій і стимулює інновації
Інновації	Генерують нові ідеї, процеси та технології	Сприяють зростанню продуктивності та створенню нових галузей економіки
Інституційні реформи	Удосконалюють правові рамки та знижують рівень корупції	Формують сприятливий інвестиційний клімат і підвищують ефективність розподілу ресурсів

Джерело: складено авторами

Інституційні реформи, як свідчить досвід Східної Азії та Китаю, є ще одним важливим аспектом моделі зростання, орієнтованої на інвестиції. Удосконалення правової бази, зменшення корупції та підвищення ефективності урядування створюють сприятливе середовище для інвестицій, інновацій та ефективного розподілу ресурсів. Дослідження послідовно показують, що економіки зі слабкими інститутами часто не в змозі перетворити заощадження та інвестиції на продуктивне зростання, незалежно від накопичення фізичного чи людського капіталу. Для України це підкреслює важливість поєднання інвестицій у відновлення з комплексними інституційними реформами, що відповідають європейським стандартам, для максимізації потенціалу зростання [15].

У контексті реалізації інвестиційно-орієнтованої моделі Україна впровадила комплексну систему інвестиційних стимулів та податкових пільг для залучення капіталу та стимулювання економічного зростання. Великі інвестиційні проекти, особливо ті, що розташовані в індустріальних парках або пріоритетних зонах розвитку, зараз користуються п'яти-десятирічними податковими канікулами. Країна пропонує повне звільнення від ПДВ та митних зборів на імпортне обладнання та комплектуючі, знижені або скасовані земельні податки, а також додаткові муніципальні податкові пільги, що варіюються залежно від регіону. Ці податкові стимули призначені для зниження початкового фінансового навантаження на інвесторів, а також для створення стабільного, передбачуваного податкового середовища завдяки угодам про уникнення подвійного оподаткування з 73 країнами.

Особливу увагу в межах цієї моделі приділено технологічному сектору, який отримує підтримку через режим Diia City. Він забезпечує унікально сприятливе середовище з 5 % податком на доходи працівників, 9 % податком на вилучений капітал, спрощеними процедурами дотримання вимог та посиленням захистом інтелектуальної власності. Для проектів, що мають право на державну підтримку, Україна зазвичай вимагає мінімального інвестиційного порогу в 20 мільйонів євро, створення щонайменше 80 робочих місць та завершення протягом п'яти років. Додаткові цільові заходи, запроваджені у 2025 році, включають прискорені амортизаційні відрахування, мораторій на податкові перевірки в прифронтових регіонах та спеціальні стимули для компаній, що займаються відновленням критичної інфраструктури [16].

Паралельно з податковими стимулами здійснюються реформи в сфері регулювання, які відіграли важливу роль у створенні сприятливого для інвестицій середовища. У період з 2023 по 2025 рік Україна скасувала застарілий Комерційний кодекс і привела управління підприємствами у відповідність до європейських стандартів шляхом корпоратизації. За підтримки ЄС влада переглянула понад 1300 нормативних документів і скасувала більше 300 застарілих або надмірних нормативних актів, що регулюють діяльність підприємств. Ці заходи з дерегуляції спростили процедури, скасували обов'язкові дозволи, такі як санітарні сертифікати, та зменшили адміністративні бар'єри в ключових секторах, включаючи будівництво, сільське господарство та торгівлю. Цифровізація управління бізнесом за допомогою таких платформ, як «ePermit», ще більше спростила операції, дозволивши отримувати ліцензії в режимі онлайн та підвищивши прозорість [17].

У цьому контексті державно-приватне партнерство (ДПП) стало основою інвестиційно-орієнтованої моделі України, особливо в галузі розвитку інфраструктури та післявоєнної відбудови. Прийняття нового Закону про ДПП у липні 2025 року стало значним кроком вперед, оскільки розширило перелік секторів, що мають право на участь у ДПП, спростило процедури та привело їх у відповідність до очікувань міжнародних інвесторів. Приблизно 20 % проектів відновлення зараз планується реалізувати за допомогою ДПП, а нормативно-правова база спеціально розроблена для сприяння прямому фінансуванню донорами та механізмам розподілу ризиків, що залучають великий приватний капітал. Інвестиційна рамка України додатково гарантує, що вибір проектів ДПП відповідає національним пріоритетам, зокрема досягненню цілей у розмірі щонайменше 20 % для зелених інвестицій та 15 % для підтримки стартапів і МСП [18].

Систематизація методологічних підходів та їхній економічний ефект представлена в табл. 3. У ній узагальнено, як податкові стимули, дерегуляція, державно-приватне партнерство, цільова підтримка секторів та захист іноземних інвестицій сприяють зростанню обсягів формування капіталу, прискоренню ділових процесів, залученню приватного капіталу, формуванню інноваційних кластерів та передачі технологій.

Таблиця 3. Методологічні підходи до стимулювання інвестиційної діяльності та їхній економічний ефект в Україні

Методологічний підхід	Реалізація в Україні	Економічний ефект
Податкові стимули	Податкові канікули з податку на прибуток (на 5–10 років), звільнення від ПДВ та митних зборів	Зниження інвестиційних витрат, зростання обсягів формування капіталу
Спрощення регулювання	Дерегуляція, цифровізація дозвільних процедур, узгодження з європейськими стандартами	Зменшення витрат на дотримання вимог, прискорення ділових процесів
Державно-приватне партнерство (ДПП)	Новий Закон про ДПП (2025 р.), розширення переліку допустимих секторів, спрощення процедур	Залучення приватного капіталу в інфраструктурні проекти, розподіл інвестиційних ризиків

Продовження таблиці 3

Цільова підтримка секторів	Режим <i>Diia City</i> для IT-галузі, розвиток індустріальних парків і зон пріоритетного розвитку	Прискорене зростання стратегічних секторів, формування інноваційних кластерів
Захист іноземних інвестицій	Угоди про уникнення подвійного оподаткування, посилення захисту прав інтелектуальної власності, спрощення адміністрування	Збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій, передача технологій

Джерело: складено авторами

Стратегії залучення інвестицій України ґрунтуються на пріоритетах післявоєнної відбудови та передбачають комплексний пакет заходів для стимулювання економічного зростання. Уряд запровадив щедрі податкові пільги, гранти, державно-приватні партнерства та спростив регуляторні процедури, спрямовані конкретно на прямі іноземні інвестиції в такі критично важливі сектори, як інфраструктура, зелена енергетика, виробництво та технології. Ці ініціативи доповнюються реформами, що спрощують реєстрацію бізнесу, посилюють захист інвесторів та приводять фінансові та регуляторні стандарти у відповідність до стандартів Європейського Союзу в рамках зусиль України щодо вступу до ЄС, створюючи більш привабливе та передбачуване інвестиційне середовище.

Важливим елементом цієї стратегії є міжнародна фінансова підтримка, яка відіграє ключову роль у поточній стратегії зростання України. Фонд ЄС для України у розмірі 50 млрд євро (2024–2027 рр.) та Інвестиційний фонд США-Україна для відновлення забезпечують важливу макрофінансову стабільність, співфінансування значних проєктів та стимули для прозорих і стійких бізнес-практик. Спеціальні економічні зони, включаючи промислові та екопромислові парки, пропонують додаткові податкові пільги, митні переваги та пряму фінансову підтримку для сприяння сучасному промисловому розвитку та залучення інвестицій, орієнтованих на ESG. Ці заходи сприяли прогнозованому зростанню ВВП майже на 4 % та очікуваному збільшенню прямих іноземних інвестицій на 12 % у 2025 році [19].

Для забезпечення ефективності реалізації зазначених заходів дедалі більшого значення набуває економіко-математичне моделювання, яке стало важливим інструментом для українських політиків у визначенні та кількісній оцінці факторів зростання. Ці моделі інтегрують статистичні, економетричні та системні методи аналізу для відображення взаємозв'язків між ключовими секторами та економічними факторами. Інституційне забезпечення реалізації інвестиційної моделі розвитку представлено в табл. 4, де систематизовано основні механізми, їхню організаційну структуру та функціональне призначення.

Таблиця 4. Інституційні механізми реалізації інвестиційної моделі розвитку України

Інституційний механізм	Структура та склад	Основні функції
Інвестиційна рамка України (Ukraine Investment Framework)	Керівна рада за участю Європейської комісії, держав-членів ЄС та представників України	Реалізує інвестиційні проєкти через європейські фінансові інституції, спрямовані на розвиток «зеленої» економіки та підтримку малого і середнього бізнесу
Фонд розвитку України (Ukraine Development Fund)	Партнерство уряду України з компаніями <i>BlackRock</i> та <i>JPMorgan</i>	Залучає приватні інвестиції у сектори енергетики, інфраструктури, промисловості, сільського господарства та IT

Продовження таблиці 4

Двосторонні інституції розвитку (Bilateral Development Finance Institutions)	Співпраця України з міжнародними партнерами	Надають страхування воєнних ризиків та гарантії інвестицій для стимулювання участі приватного сектору
Україно-Молдовський американський фонд підприємництва (Ukraine-Moldova American Enterprise Fund)	Інвестиційний інструмент, підтримуваний урядом США	Підтримує програми, орієнтовані на реформи, та сприяє ініціативам економічного відновлення

Джерело: складено авторами

Зокрема, Інвестиційна рамка України (Ukraine Investment Framework) реалізує проекти через європейські фінансові інституції, орієнтуючись на розвиток «зеленої» економіки та підтримку МСП. Фонд розвитку України (Ukraine Development Fund), створений у партнерстві з компаніями BlackRock та JPMorgan, залучає приватні інвестиції у стратегічні сектори, включаючи енергетику, інфраструктуру, промисловість, сільське господарство та ІТ. Двосторонні інституції розвитку (Bilateral Development Finance Institutions) забезпечують страхування воєнних ризиків та гарантії інвестицій, стимулюючи участь приватного сектору.

Багатофакторні моделі прогнозують економічне зростання на основі змінних, що включають фінансовий стан сільськогосподарських, промислових, будівельних і торговельних підприємств, а також індекси споживання та інвестицій. Регресійний аналіз, виробничі функції та підходи на основі нечіткої логіки допомагають формалізувати вплив різних факторів на загальний економічний розвиток, а результати досліджень вказують на те, що динаміка споживання наразі є домінуючим фактором у траєкторії зростання України [20].

Узагальнення цих структурних елементів дозволяє перейти до ширшого розгляду інституційної архітектури, яка забезпечує реалізацію інвестиційної моделі розвитку України. Ця архітектура має багаторівневу структуру, що поєднує національні та міжнародні елементи, і забезпечує ефективну координацію зусиль держави, донорів та приватного сектору, спрямованих на відновлення та модернізацію економіки. Як показано в табл. 5, до ключових механізмів належать Інвестиційна рамка України, Фонд розвитку України, двосторонні інституції розвитку та Україно-Молдовський американський інвестиційний фонд.

Таблиця 5. Очікувані результати реалізації інвестиційно орієнтованої моделі економічного зростання України

Очікуваний результат	Відповідність національним пріоритетам	Відповідність стандартам ЄС
Подвоєння ВВП до 2030 року	Економічна стійкість і післявоєнне відновлення	Наближення до показників економічної ефективності країн ЄС
Зниження макроекономічних дисбалансів	Бюджетна стабільність і збалансоване зростання	Відповідність критеріям ЄС щодо дефіциту бюджету та рівня інфляції
Покращення інвестиційного клімату	Залучення внутрішнього та іноземного капіталу	Інтеграція з Європейським союзом за напрямом «Союз заощаджень та інвестицій»
Модернізація секторів економіки	Розвиток стратегічних галузей (енергетика, ІТ, агросектор)	Узгодженість із зеленим та цифровим переходами ЄС
Посилення інституційної спроможності	Прозоре врядування та зменшення корупційних ризиків	Гармонізація з регуляторними рамками та принципами управління ЄС

Джерело: складено авторами

Слід підкреслити, що інвестиційно-орієнтована модель економічного зростання України є не лише реакцією на виклики постконфліктного періоду, а й стратегічною платформою для довгострокового розвитку та європейської інтеграції. Її теоретичне підґрунтя, методологічні інструменти, інституційна архітектура та міжнародна підтримка формують цілісну систему, здатну забезпечити стійке зростання, модернізацію економіки та її адаптацію до стандартів ЄС. Взаємозв'язок між інвестиціями, реформами та інноваціями, підтверджений емпіричними моделями, свідчить про потенціал України до трансформації в сучасну, конкурентоспроможну економіку, інтегровану в європейський простір.

Висновки. Дослідження показало, що інвестиційно орієнтована модель економічного зростання України в умовах післявоєнного відновлення та європейської інтеграції є не лише теоретично обґрунтованою, а й практично досяжною за умови комплексного підходу до стимулювання капіталовкладень. У мирний час акценти інвестиційної політики зосереджуються на модернізації інфраструктури, розвитку людського капіталу та підтримці інновацій, тоді як у період війни – на забезпеченні базових потреб, стабілізації макроекономічного середовища та захисті інвестицій.

Інвестиції набувають особливого стратегічного змісту, адже їхнє спрямування визначає не лише темпи економічного зростання, а й здатність держави до відновлення, адаптації та інтеграції в європейський простір. Створення сприятливого інституційного середовища, впровадження податкових стимулів, розвиток державно-приватного партнерства та цифровізація регулювання стали ключовими механізмами реалізації моделі.

Дослідження довело, що ефективність інвестиційної політики залежить від її здатності поєднувати короткострокові антикризові заходи з довгостроковими цілями сталого розвитку. Системне моделювання, порівняльний аналіз міжнародного досвіду та експертне оцінювання дозволили сформулювати практичні рекомендації щодо вдосконалення стратегій залучення капіталу.

Перспективи подальших досліджень відкривають широке поле для аналізу впливу воєнних ризиків на інвестиційну поведінку, оптимізації ресурсного розподілу в умовах нестабільності та розробки інноваційних механізмів фінансової стійкості. Особливо актуальним є вивчення ролі інвестицій у трансформації територіальних громад, а також інтеграції екологічних і цифрових компонентів у загальну архітектуру економічного зростання.

Список використаної літератури

1. Зоря О.П., Яснолоб І.О., Аранчій Д.С. Теоретико-методологічні засади формування інвестиційної політики підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №8 (08). С. 89–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-15>.
2. Тарасова О. Формування інвестиційної інфраструктури в системі еколого-орієнтованого економічного зростання. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. № 1. С. 121–127. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-17>
3. Sakun O.S., Shchur R. I., Matskiv V.V., Bilyi M.M. Формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації національної економіки як фактору відновлення в післявоєнний період. *The actual problems of regional economy development*. №1(19). PP. 270–277. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.270-277>
4. Bestuzheva S., Kozub V. The formation and implementation of international investment strategy of an enterprise: methodological aspect. *Economic scope*. 2020. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-2>
5. Мажара Г., Грекул А. Економіко-математичне моделювання оцінки інвестиційного потенціалу України. *Економіка та суспільство*. 2023. № (52). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-3>
6. Павлова М. Формування моделі ефективного залучення міжнародних інвестицій для розвитку територіальних громад в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-114>

7. Стахурська С. Методичні підходи до формування механізму інвестування інноваційного розвитку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2020. № (40). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-49>
8. Борщук Є., Лисачок А. Теоретико-прикладні засади формування інвестиційної політики сталого розвитку. *Наукові перспективи*. 2021. № 10 (16). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-10\(16\)-273-284](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-10(16)-273-284)
9. Вознюк М.А. (2025). Теоретико-методологічні засади формування інноваційної моделі розвитку підприємств харчової промисловості України в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. № 13. С. 190–197. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.13.190>
10. Логвинський Г.В. Захист інвестиційної діяльності та бізнесу в умовах сталого розвитку: питання методології. *Juridical scientific and electronic journal*. 2024. № (2). С.608–610. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/149>
11. *Ukraine Investment Framework*. Enlargement and Eastern Neighbourhood. 2025. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/european-neighbourhood-policy/countries-region/ukraine/ukraine-investment-framework_en (дата звернення: 09.09.2025).
12. *Rebuilding Ukraine: Pathways to Sustainable Reconstruction*. (2025). Research Institute for Sustainability. URL: <https://www.rifs-potsdam.de/en/news/rebuilding-ukraine-pathways-sustainable-reconstruction> (дата звернення: 09.09.2025).
13. *What is Endogenous Growth Theory?* Longbridge - Journey with Investors Who Achieve Long-term Excess Returns | Longbridge. 2024. URL: <https://longbridge.com/en/learn/endogenous-growth-theory-102055> (дата звернення: 12.09.2025).
14. Ramirez, B. (2024). *Economic Growth and the Role of Human Capital*. Management as a Liberal Art Institute. URL: <https://mlari.ciam.edu/economic-growth-and-the-role-of-human-capital> (дата звернення: 12.09.2025).
15. Li Z., Chu Y., Gao T. Economic growth with endogenous economic institutions. *Macroeconomic dynamics*. 2018. №24(4). С. 920–934. URL: <https://doi.org/10.1017/s1365100518000536>
16. *Tax incentives for foreign investors in Ukraine in 2025: how to invest profitably?* (2025). Visit Ukraine - Service portal about Ukraine 24/7. URL: <https://visitukraine.today/blog/6048/tax-incentives-for-foreign-investors-in-ukraine-in-2025-how-to-invest-profitably> (дата звернення: 12.09.2025).
17. *Ukraine: New draft law proposes foreign direct investments screening regime*. Baker McKenzie InsightPlus – Baker McKenzie InsightPlus. 2025. URL: <https://surl.li/xqrtyl> (дата звернення: 12.09.2025).
18. База знань ДПП - Агенція з питань підтримки державно-приватного партнерства. (б. д.). Агенція з питань підтримки державно-приватного партнерства. URL: <https://pppagency.gov.ua/uk/knowledge-lab/> (дата звернення: 14.09.2025).
19. Shtohryn O. *Україна – несподіване, але привабливе місце для інвестицій?* Global Leaders Today. 2025. URL: <https://globalleaderstoday.online/ukraine-the-most-unexpected-yet-attractive-investment-destination/> (дата звернення: 14.09.2025).
20. Economic-Mathematical Modeling and Forecasting of Competitiveness Level of Agricultural Sector of Ukraine by Means of Theory of Fuzzy Sets under Conditions of Integration into European Market. (2019). *International Journal of Recent Technology and Engineering*, 8(4), 5316–5323. <https://doi.org/10.35940/ijrte.d7541.118419>

References

- [1] Zoria O.P., Yasnolob, I.O., Aranchii D.S. (2023) Teoretyko-metodolohichni zasady formuvannia investytsiinoi polityky pidpriemstva [Theoretical and methodological principles of forming an enterprise's investment policy]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, no. 8 (08), pp. 89–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-15>.
- [2] Tarasova O. (2023). Formuvannia investytsiinoi infrastruktury v systemi ekoloho-orientovanoho ekonomichnoho zrostantia [Formation of investment infrastructure in the system of

- environmentally-oriented economic growth]. *Modeling the development of the economic systems*, no. (1), pp. 121–127. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-17>
- [3] Sakun O.S., Shchur R.I., Matskiv V.V., Bilyi M.M. (2023) Formuvannia investytsiinoho resursu strukturnoi modernizatsii natsionalnoi ekonomiky yak faktor vidnovlennia v pisliavoiennyi period [Formation of investment resources for structural modernization of the national economy as a factor of recovery in the post-war period]. *The actual problems of regional economy development*, no. 1(19), pp. 270–277. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.270-277>
- [4] Bestuzheva S., Kozub V. (2020) The formation and implementation of international investment strategy of an enterprise: methodological aspect. *Economic scope*. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-2>
- [5] Mazhara H., Hrekul A. (2023) Ekonomiko-matematychne modeliuvannia otsinky investytsiinoho potentsialu Ukrainy [Economic and mathematical modeling of the assessment of the investment potential of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-3>
- [6] Pavlova M. (2024) Formuvannia modeli efektyvnoho zaluchennia mizhnarodnykh investytsii dlia rozvytku terytorialnykh hromad v Ukraini [Formation of a model of effective attraction of international investments for the development of territorial communities in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-114>
- [7] Stakhurska S. (2022). Metodychni pidkhody do formuvannia mekhanizmu investuvannia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [Methodological approaches to forming a mechanism for investing in innovative development of an enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-49>
- [8] Borshchuk Ye., Lysachok A. (2021) Teoretyko-prykladni zasady formuvannia investytsiinoi polityky staloho rozvytku [Theoretical and applied principles of forming an investment policy for sustainable development]. *Naukovi perspektyvy*, no. 10 (16). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-10\(16\)-273-284](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-10(16)-273-284)
- [9] Vozniuk M.A. (2025) Teoretyko-metodolohichni zasady formuvannia innovatsiinoi modeli rozvytku pidpriemstv kharchovoi promyslovosti Ukrainy v suchasnykh umovakh [Theoretical and methodological principles of forming an innovative model of development of food industry enterprises in Ukraine in modern conditions]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 13, pp. 190–197. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.13.190>
- [10] Lohvynskyi H.V. (2024) Zakhyst investytsiinoi diialnosti ta biznesu v umovakh staloho rozvytku: pytannia metodolohii [Protection of investment activities and business in the context of sustainable development: methodological issues]. *Juridical scientific and electronic journal*, no. 2, pp. 608–610. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/149>
- [11] Ukraine Investment Framework. (2025) Enlargement and Eastern Neighbourhood. Available at: DOI: https://enlargement.ec.europa.eu/european-neighbourhood-policy/countries-region/ukraine/ukraine-investment-framework_en (accessed: 09 September 2025).
- [12] Rebuilding Ukraine: Pathways to Sustainable Reconstruction. (2025) Research Institute for Sustainability. Available at: <https://www.rifs-potsdam.de/en/news/rebuilding-ukraine-pathways-sustainable-reconstruction> (accessed: 09 September 2025).
- [13] What is Endogenous Growth Theory? (2024) Longbridge – Journey with Investors Who Achieve Long-term Excess Returns | Longbridge. Available at: <https://longbridge.com/en/learn/endogenous-growth-theory-102055> (accessed: 12 September 2025).
- [14] Ramirez, B. (2024) Economic Growth and the Role of Human Capital. Management as a Liberal Art Institute. Available at: <https://mlari.ciam.edu/economic-growth-and-the-role-of-human-capital> (accessed: 12 September 2025).
- [15] Li Z., Chu Y., Gao T. (2018) Economic growth with endogenous economic institutions. *Macroeconomic dynamics*, 24(4), 920–934. <https://doi.org/10.1017/s1365100518000536>
- [16] Tax incentives for foreign investors in Ukraine in 2025: how to invest profitably? (2025) Visit Ukraine – Service portal about Ukraine 24/7. Available at:

- <https://visitukraine.today/blog/6048/tax-incentives-for-foreign-investors-in-ukraine-in-2025-how-to-invest-profitably> (accessed: 12 September 2025).
- [17] Ukraine: New draft law proposes foreign direct investments screening regime. (2025) Baker McKenzie InsightPlus – Baker McKenzie InsightPlus. Available at: <https://surl.li/xqrtyl> (accessed: 12 September 2025).
- [18] Baza znan DPP - Ahentsiia z pytan pidtrymky derzhavno-pryvatnoho partnerstva. (b. d.). Ahentsiia z pytan pidtrymky derzhavno-pryvatnoho partnerstva. Available at: <https://pppagency.gov.ua/uk/knowledge-lab/> (accessed: 14 September 2025).
- [19] Shtohryn O. (2025) Ukrayna – samoe neozhydannoe, no pryvlekatelnoe mesto dlia ynvestytsyi? Global Leaders Today. Available at: <https://globalleaderstoday.online/ukraine-the-most-unexpected-yet-attractive-investment-destination/> (accessed: 14 September 2025).
- [20] Economic-Mathematical Modeling and Forecasting of Competitiveness Level of Agricultural Sector of Ukraine by Means of Theory of Fuzzy Sets under Conditions of Integration into European Market. (2019) *International Journal of Recent Technology and Engineering*, no. 8(4), 5316–5323. DOI: <https://doi.org/10.35940/ijrte.d7541.118419>

Надійшла до редколегії 20.09.2025

Прийнята після рецензування 04.10.2025

Опублікована 27.11.2025